

BİLTMORE'DA KANLI RANDEVU: MEHMET BAYDAR VE BAHADIR DEMİR SUİKASTI

*Gülseda H. ÇELEBİ**

Özet

Ermeni diasporası, ideolojik temellere dayanan fikri ve eylemsel hareketlerini doğurmak için güvenli bir eksen hattı aramıştır ki Erivan'dan başlayan bu güven hattının diğer bir ucunu da şüphesiz ABD oluşturmaktadır. Tabii, bu hattın da bir kırılma süreci söz konusudur ki kırılmanın öncü ayak sesleri 1965 yılından itibaren duyulmaya başlanmıştır. Nitekim, 1915 yılından itibaren çok farklı olgular etrafında şekillenen Ermeni meselesinin 50. yıl dönümü itibariyle ikili eylem hattı arasında ciddi bir basınç mevcuttur. Konsolosluk binalarına yönelik bombalı saldırı girişimleri ve sözlü veya fiziksel şiddet içerikli eylemler de bu basıncın pik noktasını gözler önüne sermektedir. 27 Ocak 1973 tarihinde, Biltmore Otel'inde duyulan silah sesleri de bahsettiğimiz bu eylem hattının kırılma noktasını oluşturmaktadır. Başkonsolosumuz Mehmet Baydar ve Konsolosumuz Bahadır Demir'e yönelik gerçekleşen bu suikast eylemi, örgüt damarlarını besleyerek yeni bir ideolojinin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bu çalışmada da ilk etapta suikastın detayları ve sonrasında oluşan olay örgüsü ile ilgili genel aktarımlar üzerinde durulacaktır. Akabinde çalışmanın sonuç kısmında da yeni eylem ideolojisinin kurucusu olan Gourgen M. Yanikian'ın suç portresinden bulguların paylaşılması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yanikian, Diaspora, Ermeni, Terör, İdeoloji

BLOODY APPOINTMENT IN BILTMORE: THE ASSASSINATION OF MEHMET BAYDAR AND BAHADIR DEMİR

Abstract

The Armenian diaspora was in search of a safe axis that would give birth to ideologically based movements of ideas and actions, and the other end of this line of trust starting from Yerevan was undoubtedly the United States. Of course, there is also a process of rupture in this line and the pioneering footsteps of this rupture began to be heard as of 1965. As a matter of fact, by the 50th anniversary of the Armenian issue, which had been shaped around very different phenomena since 1915, there was a serious pressure between the two lines of action. Attempted bomb attacks on consulate buildings and acts of verbal or physical violence reveal the extent of this pressure. On January 27, 1973, the gunshots heard at the Biltmore Hotel were the breaking point of this line of action. The assassination of Consul General Mehmet Baydar and Consul Bahadır Demir paved the way for the formation of a new ideology by feeding the veins of the organization. In this study, firstly, the details of the assassination and the developments that followed will be discussed in general terms. Then, in the concluding part of the study, the findings obtained from the criminal portrait of Gourgen M. Yanikian, the founder of the new ideology of action, will be shared.

Key Words: Yanikian, Diaspora, Armenian, Terror, Ideology.

* Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya/Türkiye, e-mail: gulseda.celebi1@ogr.sakarya.edu.tr
ORCID ID: 0009-0006-4429-9157

Giriş

Terör ve Ermeni kavramları tarih ekseninde, farklı oluşumlara ve dönüşümlere maruz kalarak sürekliliği olan bir olgu formuna bürünmüştür. Tabii, bu olgunun dinamikliğini korumak adına bulundukları bölgenin; siyasi, sosyal ve iktisadi normlarını ele geçirerek kendilerine bir güç kaynağı sağlamaktadırlar. Bu süreç bazen çok kısa bir sürede gerçekleşse de bazen sancılı bir olay örgüsüne de dönüşebilmektedir. Şüphesiz ki bu duruma Osmanlı Devleti sınırlarında vuku bulan Ermeni meselesini ve beraberindeki getirdiği terör içerikli faaliyetlerini örnek gösterebiliriz.

Bu sancılı sürecin zeminini oluşturan şüphesiz ki 1877-1878 aralığında ortaya çıkan Osmanlı-Rus Savaşı’dır. Bu savaş süreci Ermenilerde eylem ve ideoloji kavramlarını çağrıştırmakla çeşitli girişimlere yönelmelerine istemsizce olanak sağlamıştır. Bu kavramların, gündeme gelmesiyle birlikte bağımsızlık olgusunun doğması adına, zihinlerde bir örgüt tasavvuru da kendisini hissettirmeye başlamıştır. Nitekim, bu tasavvurun ilk yansımalarını 1881 yılından itibaren görmemiz mümkündür. Örneklendirmemiz gerekirse, Erzurum’da kurulan *Anavatan Müdafileri Cemiyeti* ve bir yıl sonra da Van’da gençleri ayaklandırma ve silahlandırma adına kurulan *Kara Haç Cemiyeti*’ne dikkat çekebiliriz.

Bunun yanı sıra ideolojik temelli, fikri ve fiili eylemlerini sistematik bir şekilde harekete geçirmek için teşkilatlanma yapılarında da değişikliğe gitmişlerdir. Komite çatısı altında birleşen isimlerin ideolojik kimliği de bu durumu destekler niteliktedir. Örneğin, 1887’de kurulan Hınçak Komitesi’nin liderine baktığımızda, kendisinin İsviçre’de yayınlanan Armenia gazetesinin yazarlarından biri olduğunu görmemiz mümkündür.¹ Sadece bu komite için değil diğer teşkilatlanmalarda da kurucuların ve üyelerin benliği büyük önem arz etmektedir. Hatta 1890’da Kafkasya’da kurulan Ermeni İhtilal Cemiyetleri Birliği’nin* kurucularından Krisdapor Mikaelyan’ın, II. Abdülhamid’e yönelik planlanan Yıldız suikast girişiminin baş mimarlarından olduğu da yine kayıtlarda yer almaktadır.²

Bu isimler, Ermeni benliğinin dönüşüm sürecinde oldukça önemli bir yer edinmiştir. Patrik Mıgırdıç Kırımyan da bu isimler arasında yer almaktadır. Kendisinin etki nüfuzu faaliyetleri sayesinde oldukça geniş sınırlara ulaşmıştır. Kırımyan’ın yegâne amacı ise mevcut olaylar karşısında uyuyan Ermenileri uyandırmak olmuştur. Hatta bu isteğinin geniş bir ekseriyete yayılması için 1855’in Haziran ayında Artsvi Vaspurakan (Van Kartalı) adında bir dergi yayınlamaya başlamıştır.³

Kırımyan, bunun yanı sıra eğitim konusuna da oldukça önem vermiştir. Yetiştirdiği öğrenciler de bir süre sonra çeşitli yazılar kaleme almaya başlamışlardı ki içerikleri de genel olarak Ermenileri mevcut düzene karşı ayaklandırmaya yöneliktir. Kırımyan’ın yakın arkadaşlarından olan Srvandzians’ın, “Milletiniz için hadi her şeyimizi feda edelim ve milletimiz sonsuza dek bizden memnun kalsın.”⁴ sözü de Ermeni terörü ideolojisinin temel esaslarını gözler önüne sermektedir. Nitekim, 1915-1922 aralığındaki eylem dalgalarına baktığımızda da değişmeyen tek hususun ideolojinin güç kaynağı olduğunu görebiliriz. Örneğin, Talat Paşa ve Cemal Paşa’ya düzenlenen suikast girişimlerine baktığımızda da Ermenilerin buradaki motivasyonunun, 1915 yılındaki gelişmelere dayandığını ifade edebiliriz.

Genel olarak baktığımızda evine giderken yakın mesafeden vurularak öldürülen Talat Paşa ile otel odasında nadide eserleri almak için heyecanla bekleyen Mehmet Baydar ve Bahadır Demir’in failleri ile yüz yüze gelmesi arasında bir farklılık söz konusu değildir. Her iki eylem de faillerin, “millete fedakârlık” anlayışı çerçevesinde gerçekleşmiştir. Bu eylemleri tetikleyen yan unsurlar da

¹ Necati Aktaş vd., Ermeni Komiteleri (1891-1895), T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Ankara 2001, s. 7.

* Taşnaksutyun Komitesi olarak da bilinmektedir.

² Hratch Dasnabedian, History Of The Armenian Revolutionary Federation Dasnaktsutun 1890-1924, Oemme Edizioni, Italy 1989, s.76-77.

³ Fikrettin Yavuz, “Ermeni Kimliği’nin İnşasında Bir Patrik Portresi: Mıgırdıç Kırımyan”, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Akademik İncelemeler Dergisi, c. II / sy.1, (2007), s. 262.

⁴ Yavuz, a.g.m., s. 265.

söz konusudur ki Gourgen M. Yanikian’ın cinayet motivasyonuna baktığımızda, başından vurularak öldürülen kardeşinin intikamını almak da etkenlerden bir tanesidir. Tabii, Yanikian da diğerleri gibi bir diaspora olarak anılmaktan oldukça rahatsızdır. Hatta bu rahatsızlığını kaleme aldığı çeşitli manifestolar ile haykırmaya çalışmıştır. Cinayetten bir süre önce kaleme aldığı ve Başkan Nixon dahil olmak üzere çeşitli basın kanallarına gönderdiği, yaklaşık 120-200 sayfalık manifestosu da son haykırışı olmuştur.⁵ İlk etapta bu haykırışı ile bir nüfuz elde edemese de 27 Ocak 1973’te Türkiye Los Angeles Başkonsolosu Mehmet Baydar ve Konsolos Bahadır Demir’e yönelik gerçekleştirdiği kanlı eylem sonucunda Ermeni Diasporası’nın kahramanı ilan edilmiştir.

Bu tarihten itibaren Ermeni terörü ideolojisi de büyük bir dönüşüm evresine giriş yapmıştır. Bu yeni dalganın etkileri ve tepkimeleri ise 1973-1984 yılları aralığına kadar devam etmiştir. Bunun sonucunda da 31’i Türk diplomatımız başta olmak üzere ve aile üyelerinin de içerisinde bulunduğu yaklaşık 70 kişi, Ermenistan’ın Kurtuluşu için Ermeni Gizli Ordusu (ASALA) ve Ermeni Soykırımı Adalet Komandoları (JCAG-ARA) olarak bilinen iki farklı terör örgütü tarafından katledilmiştir.⁶

Bu genel değerlendirmeden sonra çalışmanın diğer alt başlıklarında, Santa Barbara suikastına giden süreç ile ilgili bazı hususlar sunulduktan sonra olay anı ve sonrasında yaşanan gelişmeler üzerinde detaylı bir şekilde durulacaktır. Akabinde de bu yeni terör dalgasının kurucusu olan Gourgen M. Yanikian’ın suç portresi genel olarak mercek altına alınarak fail ve olay ilişkisi gözler önüne serilecektir. Çalışma başlıklarının oluşmasında rol oynayan çeşitli türdeki eserlerin yanı sıra soruşturma raporları ile de mevcut bulgulara farklı perspektiften bakılması ön görülmektedir. Böylelikle ilgili konu parametrelerinde çalışmalar kaleme alan araştırmacılar için de kapsamlı bir literatür ağı oluşturmaya hedeflenmektedir.

1. Ermeni Diasporasının Genel Portresi

Biltmore Otel’inde yaşananları ele almadan önce Ermeni diasporasının genel bir portresini çizmemiz konu bütünlüğü açısından oldukça önem arz etmektedir. Bölücü ve yıkıcı propagandalar zamanla terör içerikli eylemlere dönüşecektir ki bu dönüşümün ilk ayak sesleri, Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay’ın Nisan 1967’teki ABD ziyareti öncesi gerçekleşen bombalı eylem saldırısından sonra duyulmuştur.⁷ Takvimler 2 Nisan’ı gösterdiğinde Washington Türkiye Büyükelçilik binasının önüne yerleştirilen bombanın infilak etmesiyle yeni terör dalgası kendisini artık fiili olarak da göstermeye başlamıştır. Tabii, ABD bu eylemleri ilk etapta bir tehdit olarak algılamasa da Türk siyasi kanadında günlerce gündemde kalmıştır. Bunun genel sebebi ise Türk diplomatlarının bu eylemler karşısında yeteri kadar korunmamasıdır. Bu hususla ilgili ABD hükümeti ve diğer ilgili yetkililer herhangi bir tehdidin olmadığı yönünde açıklama yapsa da Türk hükümeti bu ilgisizlikten oldukça rahatsız olmuştur.⁸

ABD’nin bu eylemlere karşı herhangi bir tutum göstermemesi, saldırıların peşi sıra gerçekleşmesine sebebiyet vermiştir. Nitekim, Nisan 1968’de büyükelçilik binasını yakınlarında infilak eden bombanın yanı sıra Haziran ayında da büyükelçinin arabası yakılmıştır. Buna benzer eylemler sık sık kendini gösterirken 1972’den itibaren de kitlesel örgütlenmelerin örneklerine denk gelmemiz de mümkündür. 24 Nisan günü Ermeni öğrencilerinin pankartlarla Los Angeles Konsolosluk binasının önünde provakatif bir eylemde bulunduktan sonra olay yerine gelen polis ekiplerinin uyarısına rağmen binanın içerisine giren öğrenciler olmuştur. Bunlar arasında Gerard Libaridian ve Vartkes Yeghiayan gibi tanınan eylemciler de yer almaktadır. Hatta bu iki şahıs, ellerinde yazılı bir talep listesi ve kamera ile Başkonsolosumuz Mehmet Baydar’ın odasına girmişlerdir. Baydar, bu olaydan sonra FBI ajanlarını makamında ağırlayıp güvenlik sorununu dile getirirse de pek tatmin edici cevaplar alamamıştır. Hatta ajan James Quick, göstericilerin fikir ve

⁵ Santa Barbara County Sheriff’s Crime Reports, Continuation Form, California, Santa Barbara, p. 15.

⁶ Christopher Gunn, “Cinayetin Cezasız Kalması: Soghomon Tehlirian, ASALA ve Adalet Komandoları, 1921–1984“, Ermeni Araştırmaları Dergisi, sy. 42, (2012), s. 126.

⁷ Christopher Gunn, “Secret Armies and Revolutionary Federations: The Rise and Fall of Armenian Political Violence, 1973-1993“, Florida State University, College Of Arts And Sciences, Florida 2014, Doktora Tezi, s. 77.

⁸ Gunn, a.g.t., s. 64-65.

eylem bakımından özgürlüğünü vurgulamıştır. Netice itibariyle Wilshire Bulvarı'ndaki bu saldırının etkileri hız kesmeden yayılmaya devam etmiştir.

Ermeni Gençlik Federasyonu'nun bu olaylara benzer bir şekilde organize ettiği birden fazla eylem söz konusudur. En dikkat çeken eylemleri şüphesiz ki 4 Kasım 1972'de Türk-Amerikan Derneği'nin Beverly Hills Otel'inde düzenlediği kutlama yemeğidir. Bu eylem, saldırganların camlara hakaret içerikli kelimeler yazması ve etrafla dağıtmasından öteye geçememiştir. Tabii sonrasında olay anında bulunan birçok örgüt üyesi için tutuklama kararı çıkmıştır. Ayrıca belirtmemizde fayda var ki bu davette Baydar ve Demir ailesi de yer almaktadır ki Bahadır Demir'in eşi Melek Sina Hanım'ın vermiş olduğu bir röportajda, o akşamın diğer tüm ayrıntılarına ulaşmak da mümkündür.⁹

Genel olarak tüm bu saldırılara baktığımızda ciddi bir güvenlik açığı sorunun ortada olduğunu ifade edebiliriz. Bu sorunu sadece Türk yetkililerin fark etmesi de bir hayli şaşırtıcıdır ki Türkiye'nin ABD Büyükelçisi Melih Esenbel de konu ile ilgili rahatsızlığını dile getirir de taraflar herhangi ortak noktada uzlaşmamıştır.

2. Diplomatların Biltmore Randevusu

Süreç bu şekilde ilerlerken Türkiye'nin Los Angeles Başkonsolosluğu'na Ekim 1972'de gelen bir telefon tüm dikkatleri başka bir odak noktasına çekmiştir. Sekreter Selma Arel'in gerçekleştirdiği bu görüşmede karşı taraftaki şahıs kendisini, İran kökenli Gourg Yaniki olarak tanıtarak elinde Türk Devleti'ne ait olan önemli tarihi eserlerin olduğunu ve bunları hediye etmek istediğini dile getirir. Bahsi geçen eserler de Abdülhamit'in sarayından kaçırılan bir tablo ve II. Dünya Savaşı sırasında Beyrut'ta ikamet eden Türk vatandaşlarının imzalarının bulunduğu 2,5 lira değerinde bir banknottur.¹⁰ Arel, şahıstan iletişim bilgilerini istese de Yaniki telefonu çoktan kapatmıştır. Bahadır Demir de bu görüşmeyi oldukça ilginç bulmuştur fakat şahıs tekrardan aramadığı için kısa bir süreliğine bu konu unutulmuştur.

Aradan uzun bir süre geçtikten sonra konsolosluk binasına giriş yapan; uzun boylu, beyazlı saçlı ve kahve renkli paltolu yaşlı bir adam kısa süreli olsa da bir panik havası oluşturmıştır. Bunun genel sebebi de hiç kimseyle konuşmadan doğrudan Bahadır Bey'in odasına girmeye çalışmasıdır. Selma Hanım, kendisi ile konuştuğunda onun Yaniki olduğunu anlamış ve kendisine odaya kadar eşlik etmiştir. Demir ile gerçekleştiği görüşmede oldukça yavaş ve kısıp bir tonda İngilizce konuşarak elindeki tarihi eserlerden bahsetmiştir. Kendisinin çok az vakti kaldığını sıklıkla vurgulayarak bir an önce bu eserleri teslim etmek istediğini arka arkaya söylemiştir. Demir, kendisine bu eserleri nereden bulduğu ile ilgili soru yönelttiğinde, uzun süre Orta Doğu'da bulunduğunu ve sanat merakından dolayı sürekli değerli eserler satın aldığından söz etmiştir. Ayrıca hediye edeceği tablonun İtalyan bir ressam olan G. Fureli tarafından çizildiğini hatta harem temalı olduğunu da vurgulamıştır.¹¹

Bahadır Demir kendisini ilgiyle dinlemiş fakat bu teslim sürecinin uzun bir prosedüre tabi olacağını da aktarmıştır. Çünkü olay nadir yaşanan bir olay ve bu süreç de Ankara'nın talimatı doğrultusunda ilerleme kaydetmelidir. Görüşme sonunda Demir durumu tüm detaylarıyla Başkonsolosumuz Mehmet Baydar'a anlatmış ve aralarındaki toplantı sonucunda da Ankara'ya durumun bildirilmesi yönünde bir karar alınmıştır. Nihayetinde, Ekim 1972 tarihinde Ankara Dışişleri Bakanlığı'na konu ile ilgili bir yazı gönderilmiştir. Tabii, ilgili cevabın gelmesi beklenirken Los Angeles'teki gerilim gittikçe artmaktadır. Eylemcilerin Erivan bölgesindeki örgütlerle koordineli hareket ettiği de ortadadır. Sadece Erivan bölgesi değil Beyrut'ta da gerilim oldukça yüksektir. Süreç bu şekilde ilerlerken 1 Kasım ve 23 Kasım günlerinde, ilgili bakanlıklardan gelen iki ayrı cevap da eserlerin teslim alınması yönünde olmuştur. Hatta Yaniki'ye bir teşekkür mektubu

⁹ Fatih Mahmut Altay, 1973 Biltmore Otel Cinayeti, Tabii TV, (28 Ağustos 2023), 00:21:52.

¹⁰ Mustafa Sarı, "Üçüncü Dönem Ermeni Terörünün İlk Eylemi: Santa Barbara Suikastı", II. Uluslararası Türk-Ermeni İlişkileri ve Büyük Güçler Sempozyumu, 06-08 Mayıs 2015, c. I, Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü, Erzurum 2016, s. 780.

¹¹ Ferd J. Rapp, Protection Of Foreign Officials-Murder-Subversive, United States Department Of Justice Federal Bureau Of Investigation, Los Angeles, California, p. 2.

da takdim edilsin şeklinde ek bilgiler de söz konusudur. Baydar, bu cevaplardan sonra 13 Aralık’ta Yaniki’ye gönderilmek üzere bizzat aşağıdaki mektubu kaleme almıştır:

Mr. Gourg Yaniki
670 Romero Canyon
Montecito California
Aziz Bey Yaniki,

Kısa bir süre önce Konsolos Bahadır Demir ile yapmış olduğunuz telefon konuşmasını teyit ederek, bir yağlıboya tabloyu ve Beyrut’ta ikametinizden kalan bir hatıra eşyayı Türkiye’ye bağışlama arzunuzla göstermiş olduğunuz nazik jestinizden dolayı Türk makamlarının en derin teşekkürlerini size memnuniyetler bildiririm.

Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı sizin düşünceli katkınızla Türkiye Devlet Resim ve Heykel Müzesi koleksiyonlarının zenginleşeceğini bildirdi. Anılan tabloyu ve banknotu Türkiye’ye ulaştırabilmem için bunları bize nasıl teslim etmek arzusunda olduğunuzu bana bildirmenizi rica ederim. Kendi kişisel minnettarlığımla birlikte saygılarımı sunarım.¹²

Mehmet Baydar
Türkiye Cumhuriyeti
Los Angeles Başkonsolosu
Başkonsolosu

Mektubu alır almaz konsolosluğu arayan Yaniki öncelikle Türk Devleti’ne şükranlarını sunmuş akabinde diplomatlarımızı evine davet etmiştir. Fakat Baydar kendisini evinde rahatsız etmek istemediklerini mümkünse dışarıda bir yerde buluşalım şeklinde bir teklifte bulunmuştur. Bunun üzerine Yaniki Biltmore Oteli’nde görüşmeyi gerçekleştirebileceğini dile getirmiştir. İlk etapta 20 Ocak Cumartesi günü buluşma teklif edilse de Baydar o gün San Francisco’da olacağı için 27 Ocak gününe karar kılınmıştır.¹³ Tabii bu görüşmeden birkaç gün sonra Yaniki tekrardan arayarak ve 34 numaralı odada kaldığını söylemiştir. Ayrıca ilginç bir şekilde arabayı Bahadır Demir’in sürmesini istemiştir.

Buluşma günü sabahın erken saatlerinde Santa Barbara’ya doğru yola çıkan diplomatlarımız, güneş ışınlarının palmyelerle ahenk içerisinde olduğu bir atmosferde Biltmore Oteli’ne giden güzergahı takip ediyorlardı. Biltmore, ününü ve şöhretini aslında tamamen içerisinde bulundurduğu, tanınmış ve nüfuz sahibi kişilere borçludur. Tabii, sosyal yardım ile geçinen Yaniki’nin bu otele bir hafta önce gelip rezervasyon yaptırması da bir hayli gariptir. Üstelik ısrarla, otelden bağımsız olan bahçe katından bir oda istemesi de planının parçalarından birisidir.

3. Kana Tanık Olan Beyaz Bere

Diplomatlarımız, 34 numaralı müstakil bungalov tarzı süitin önüne geldiklerinde Yaniki onları özel bir selamlama türü ile karşılamıştır. İçeri girdiklerinde ilk olarak Baydar, Yaniki’den eserlerin kendi rızası ile teslim alındığını onaylayan bir belge imzalamasını rica etti. Ardından da teşekkür mektubunu takdim ederek Yaniki’nin cevabını beklediler. İmzalanması gereken belgenin genel içeriği de şu şekildedir:

Biltmore Oteli, 12.00

Bay Gourg Yaniki’nin açık isteği üzerine ve Türk hükümetinden alınan talimatlara uygun olarak bugün, yani 27 Ocak 1973 tarihinde G. Furelli imzalı bir tabloyu ve üzerinde

¹² Haluk Şahin, Unutulmuş Bir Suikastın Anatomisi, Destek Yayınları, İstanbul 2016, s. 129-130.

¹³ a.g.e., s. 132.

*imzalar olan iki buçuk liralık banknotu Türkiye’deki makamlara
aktarmak üzere teslim aldım.¹⁴*

İmza
Mehmet Baydar, Konsolos

Belgeyi imzalamayı kabul eden Yaniki bir süre sonra ayağa kalkıp para da verecek misiniz? Şeklinde bir soru yöneltince Baydar ve Demir, Ankara ile temasa geçilip bunun sorulabileceğini ifade etse de Yaniki bu cevaba gülerek elindeki mektubu sallamış ve beni bununla satın alabileceğinizi mi düşündünüz? Gibi bir yaklaşım sergilemiştir ki bu sözleri söylerken de sehpanın üzerindeki *Who’s who in the West (Batı’da kim kimdir)* adlı kitabın kapağını açarak içerisindeki tabancayı eline alıp diplomatlarımıza doğrultmuştur. Daima kısık sesle konuşan Yaniki birdenbire öfke patlaması yaşayıp: *Sizi buraya halkımın intikamını almak için çağırdım.* şeklinde bir cümle kurmuştur. Ayrıca alaycı bir tavırla asıl isminin *Gourgen Yanikian (Gürgen Yanıkyan)* olduğunu ve bir Ermeni olduğunu da özellikle vurgulamıştır.

Diplomatlarımız ortamı sakinleştirmeye çalışsa da maalesef Yanikian arka arkaya tetiği çekmiştir. Tabii, bu sırada 30 numaralı odadaki ünlü bankacı grup da balkonda domino oynuyorlardı. Silah seslerini duyduklarında kendilerini can havliyle içeri atmışlardır. Bankacı George Herman hemen resepsiyonu arayıp durumu anlatsa da oda numarasını söyleyemeden telefon bağlantısı kesilir. Ruth Warwick bu görüşmeden sonra güvenlik görevlisi Bruce Parrish’i aramıştır.¹⁵ Bu görüşmeden birkaç dakika sonra da resepsiyonu bu sefer Yanikian arar iki kişiyi öldürdüğünü ve 34 numaralı odaya şefin gönderilmesini istemiştir. Bunun üzerine Ruth Warwick polis departmanını aramak yerine otel müdürü Mr. Charles Wesley Saul’u arayıp durumu izah etmiştir.

Saul, polise hemen haber verilmemesini söyledikten sonra telefonu kapatmış ve olay yerine doğru ilerlemeye başlamıştır. Yanına da Coral Casino Beach’in müdürü olan Barton Clapp’i ve Güvenlik Görevlisi Johnson’ı almıştır. Olay yerine geldiklerinde, karşılaştıkları ilk manzara balkonda sakin bir şekilde oturan fail Yanikian’dır. Kendisine silah seslerini duyup duymadığı sorulduğunda, iki kişiyi öldürdüğünü ve içeri girmemelerini söylemiştir. Tabii, konuşma arasında ilginç bir şekilde bir bardak su istemeyi ihmal etmemiştir. Otel müdürü Saul, Yanikian’ı oyarlarken Johnson arka kenardan içeri bakıp birisinin hala hayatta olduğunu görür ve bunu hemen müdürün kulağına fısıldamıştır. Otelin adının böyle korkunç bir olayla anılmasını istemeyen yetkililer polis ve ambulansı çok geç çağırmışlardır. Şayet olay yerinde hemen müdahale edilebilseydi Bahadır Demir’in yaşama tutunma olasılığı artabilirdi ki hastanenin de genel kanaati bu yöndedir.

Polis departmanından yetkililerin gelmesi beklenirken otel müdürü, Yanikian’a neden öldürdüğünü sormuştur. Bunun üzerine aldığı cevap da bir hayli gariptir: *Onlar benim akrabalarımı öldürdüler, erkek kardeşime söz verdim...*¹⁶ Müdür bu cevap karşısında şaşırması olacak ki: *Onlar mı öldürdüler?* şeklinde bir soru yöneltmiştir. Yanikian ise: *Hayır, Türkler öldürdü...* gibi ilginç bir cevap vermiştir. Bir süre geçtikten sonra ekipler Yanikian’ı sorgu için Santa Barbara Polis Departmanı’na getirmişlerdir. Buradaki genel duruma geçmeden önce Yanikian’ın kardeşi ile ilgili de bir açıklama yapılmalıdır.

Yanikian, kardeşinin iki Türk askeri tarafından öldürüldüğüne tanık olduğunu ve cinayetten birkaç ay önce de kardeşinin silüetini gördüğünü ve ona intikamını alacağını söylediğini iddia etmektedir.¹⁷ Sorgu sırasında da cinayeti önceden planladığını kabul etse de onları öldürmediğini sadece iki kötüyü yok ettiğini savunmaktadır. Ayrıca yine Türkleri insan olarak görmediğini onların Boğaz’daki canavarlardan bir farkının olmadığını da soruşturma sürecinde sık sık söylemiştir.¹⁸ Dedektif Norton’un girmiş olduğu sorguda, Yanikian oldukça tedirgin bir şekilde, sürekli karşıdaki aynaya bakıp yüzünün renginin neden bu kadar soluk olduğunu sormakla birlikte ilaçlarını almak için de sürekli su istemektedir.

¹⁴ a.g.e., s. 194-195.

¹⁵ a.g.e., s. 163.

¹⁶ a.g.e., s. 168.

¹⁷ Gunn, a.g.t., s. 90- 91.

¹⁸ a.g.t., s. 83-84.

Sorgunun başlangıç saati olarak da resmi kayıtlara saat 13.00 olarak girilmiştir. Takriben olaydan 1 saat sonrası. Sorguda, her şeyi demokratik yolla çözmeyi sevdiğini ve bu yüzden onlara acı çekmesin diye arka arkaya ateş ettiğini dile getirmiştir.¹⁹ Akabinde kendisine neden iki silah kullandığı ile ilgili soru sorulduğunda, Alman Luger markalı parabellumun 25 yıldır kendisinde olduğunu, tutukluk yapma ihtimalinden dolayı ikinci bir silah satın aldığını beyan etmiştir.²⁰ Kaç el ateş ettiği yönündeki sorulara net cevap vermemek üzere 8-9 olabilir bilmiyorum şeklinde cevap vermiştir. Sorgu sırasında cinayeti işlemeyen önce manifesto olarak adlandırdığı yazılarını ilgili yetkililere gönderdiğini ifade etmiştir. Hatta saydığı isimler arasında Başkan Richard Milhous Nixon da yer almaktadır. Ayrıca neden öldürdünüz sorusu farklı şekilde tekrardan sorulduğunda da dedektife dönüp: *Çocuklarınıza daha iyi bir Amerika bırakmak için...* şeklinde bir cümle kurmuştur.²¹

İkinci Sorgulama ise 14.45’de William Baker ve William Crook idaresinde gerçekleşmiştir. Tabii, dedektifler sorgu öncesi Yanikian’ın en son ki adresine gidip incelemelerde bulunsalar da karşılaştıkları tek şey bir çöp yığındır. Yanikian, sorguda yine aynı ruh hali içerisinde. Diğer sorgudan farklı olarak sağ kulağının 25 yıldır çok ağrıdığını ve eşinin 15 yıldır konuşmadığından bahsetmiştir. Gerçekten de öyledir ki Susan Yanikian (Çuçanik Kömürcüyan) uzun yıllardır Beverly Manor Bakımevi’nde tedavi görmektedir.²² Ayrıca Yanikian olay gününden bir gün önce de eşine içerisinde 60 adet çikolata olan bir kutu getirdiğini de anlatmıştır. Dedektif Crook daha fazla sükûnet gösteremeyip bu insanları neden öldürdünüz şeklinde soru sorduğunda adeta sesi çıkmayan Yanikian birdenbire *Masaka! Masaka!* şeklinde bağırmağa başlamıştır. Bu kelime ile Ermenilerin ve Rumların katledildiğini anlatmaya çalışmaktadır. Sorgudan sonra ise bölge cezaevine sevk edilerek 24 numaralı odaya yerleştirilmiştir.

Yaşanan bu olaylara Ermeni aktivistler de oldukça şaşırmıştır. Nitekim kendileri de 27 Ocak akşamı, Türk- Amerikan Derneği’nin Encino Hilton Otel’inde düzenlediği kutlama yemeğini basmayı planlamaktaydılar.²³ Tabii yaşanan bu olaydan sonra dikkatlerini tamamen Yanikian’a çevirmişlerdir. Hatta aralarından birkaç kişi cezaevine ziyarete gidip bir yardım kampanyası başlattıklarını ona çok iyi avukatlar tutacaklarını belirtmişlerdir. Hatta Yanikian için yürütülen bağış kampanyası dahilinde yaklaşık 50.000 dolar gibi bir meblağ da toplanmıştır.²⁴

4. Biltmore’da Dökülen Kanın Diplomasideki Yansıması

Bu üzücü ve vahim olayın hem aileye hem resmi makamlara bildirilmesi oldukça kısa sürede gerçekleşmiştir. Sina Hanım, Mehmet Bey’in vefat haberini aldığı anda aklına ilk gelenin bir trafik kazası olduğunu hatta Bahadır Bey’e de biraz sitem ettiğini anlatmaktadır. Tabii, acı gerçeği Baydar’ın evini ziyaret ettiğinde öğrenmiştir. Güner Hanım bu acı haberi polislerden alır almaz hemen yakın akrabası ve ayrıca Türkiye’nin Birleşmiş Milletler Dahili Temsilcisi Osman Olcay’ı aramıştır. Tabii, böylece olaydan bir gün sonra Ankara tüm detaylardan haberdar olmuştur.²⁵ Nitekim, Olcay haberi alır almaz Dışişlerine durumu anlatan bir telgraf göndermiştir. Ardından Washington Büyükelçimiz Melih Rauf Esenbel de Ankara’ya bir rapor ulaştırmıştır.

Diplomasi trafiği bu şekildeyken Federal Büro da olayla ilgili teferruatlı bir araştırma başlatmıştır. Yanikian’ın cinayetten kısa bir süre önce Moskova’ya gittiğini dile getirmesi üzerine CIA ile ortak bir araştırma yapıp KGB bağlantısı olup olmadığı netleştirilmeye çalışılmıştır. Fakat bununla ilgili net bir bulguya ulaşılamamıştır. ABD Dışişleri Bakanlığı Özel Temsilcisi Armin H. Meyer de bu araştırmaya dahil olmuştur. Hatta Melih Rauf Esenbel de kendisine bu süreçte eşlik etmiştir. Bu görüşmeler sırasında basında da olay ile ilgili açıklamalar ve taziye mesajları yer

¹⁹ Ferd J. Rapp, Protection Of Foreign Officials-Murder-Subversive, United States Department Of Justice Federal Bureau Of Investigation, Los Angeles, California, p. 1.

²⁰ Şahin, a.g.e., s. 191-192.

²¹ Santa Barbara County Sheriff’s Crime Reports, Continuation Form, California, Santa Barbara, p. 14.

²² a.g.r., p. 14.

²³ Gunn, a.g.t., s. 79.

²⁴ a.g.t., s. 99-100.

²⁵ Bilal Şimşir, Şehit Diplomatlarımız (1973-1994), Bilgi Yayınevi, Ankara 2015, s. 86.

almaya başlamıştır. Bazı gazetelerde de bu olay seri cinayetlerin başlangıcı olarak adlandırılmıştır.²⁶ Diğer taraftan Yanikian ile ilgili yapılan haberlere baktığımızda, genel bir fail profilinin çizildiğini ve Türk düşmanı olarak manşetlerde yer aldığını görmemiz mümkündür. Bunun yanı sıra Dışişleri Bakanlığımızın yurt dışındaki memurlarımızın can güvenliği ile ilgili yaptığı açıklamalar da basında yerini almıştır.²⁷ Ayrıca Türkiye Ermenileri Başpiskoposu Şinork Kalusiyan da olay ile ilgili bir açıklamada bulunarak saldırıyı esefle kınadığını belirtmiştir.²⁸

Basına yansıyan bilgilerin sınırlı olmasının en temel nedeni FBI’nın gizli bir tahkikat gerçekleştirmesidir. Hatta soruşturmanın baş yöneticilerinden olan Robert Ryan basına verdiği bir demeçte: *Tutuklananın ve ölenlerin ismi dışında başka bir şey söyleyemeyiz.*²⁹ şeklinde bir ifadede bulunmuştur. Haklılık payı var çünkü yaşlı ve bir o kadar da kendini ifade edemeyen bir şahsın gerçekleştirdiği bu eylem, FBI tarafından oldukça şaşkınlıkla karşılanmıştır. Dolayısıyla soruşturmanın salahiyeti açısından ilk etapta bilgi aktarılması oldukça normal bir durumdur.

Soruşturma devam ederken basının ilgi duyduğu diğer bir konu başlığı ise Türk diplomatlarının ve ailelerinin güvenliği olmuştur. Mehmet Baydar’ın acılı eşi Güler Hanım da Amerikalı yetkililerin ilgisizliğine dikkat çekmiştir. Konu ile ilgili vermiş olduğu demeçte de yetkililerin olaylara seyirci kaldığını söylerken taziye ziyaretine gelen Los Angeles Belediye Başkanı Yorty’e de daha önce Baydar’a hediye ettiği altın anahtarı da geri vermiştir.³⁰ Birleşmiş Milletler Dahili Temsilcisi Osman Olcay da Güler Hanım ile aynı kanaat içerisindeydi. Hatta düşüncelerini de şu şekilde ifade etmekteydi:

*Türkiye’de İsrail Başkonsolosu öldürüldüğü zaman ben Dışişleri Bakanı idim. Olayı duyduktan on dakika sonra İsrail Konsololuğu’na koştum. Halbuki burada aynı şey bizim başımıza geldiği zaman sizden buna benzer hiçbir yakınlık görmedik.*³¹

Yanikian’a geri dönecek olursak ilk duruşması ise 31 Ocak’ta Santa Barbara Mahkemesi’nde gerçekleşmiştir. Hatta avukatı, Vazgen Minasyan duruşma öncesi cenaze evine gidip ısrarla naaşları görmek istediğini dile getirirse de bu isteği kabul edilmemiştir.³² Yanikian, Yargıç Frank Kearney’in: *Suçu kabul ediyor musunuz?* Sorusuna yönelik: *Masum olduğumu iddia ediyorum.* şeklinde bir cevap vermiştir.³³ Avukatı kefaretle tahliyesini talep etse de mahkeme heyeti sanığın tutuklu yargılanmasına hükmetmiştir. Duruşma öncesinde, California Courler gazetesinin editörü George Mason, cinayet günü Yanikian’dan mektup aldığını da belirtmiştir. Mektubun bir bölümü de şu şekildedir:

Sizler bu mektubu okuduğunuz zaman ben yeni bir savaş biçimi icat etmiş ve bunu uygulamaya koymuş bulunacağım. Önden gidiyorum, bütün Ermeniler peşimden gelsin. Bunu yapacaklarına eminim. Çağımız gösteriyor ki artık sonuç almanın tek yolu şiddet eylemlerinden geçiyor. Ermenilerin uzun uykudan uyanmalarının ve kaba Türklerden onların anlayacağı dille konuşarak haklarını almalarının vakti geldi. Türk hükümeti ile bu dünyada hiçbir ulus hiçbir ilişki kuramamalı. Türk

²⁶ Hürriyet Gazetesi, Zeynep Avcı, “FBI Tahkikatı Derinleşiyor: Olay, Seri Cinayetlerin Başlangıcı mı?”, 30 Ocak 1973, s. 1.

²⁷ Sabah Gazetesi, “Dışişleri Bakanlığı Yurt Dışındaki Memurlarımızın Tecavüzlere Karşı Tedbirli Bulunmaları İstedi”, 30 Ocak 1973, s. 1.

²⁸ Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Ermeni Patriği Cinayeti Şiddetle Takbih Etti”, 30 Ocak 1973, s. 1-9.

²⁹ Milliyet Gazetesi, “FBI Susuyor”, 30 Ocak 1973, s. 9.

³⁰ Milliyet Gazetesi, “Bayan Baydar”, 31 Ocak 1973, s. 9.

³¹ Milliyet Gazetesi, “Olcay’da İlgisizlik Var Dedi”, 31 Ocak 1973, s. 9.

³² Milliyet Gazetesi, “Mahkemeye Sevk Ediliyor”, 31 Ocak 1973, s. 9.

³³ Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Yanikian Ben Masumum Dedi”, 1 Şubat 1973, s. 1-9.

*hükümetinin temsilcisi sıfatıyla dünyanın herhangi bir yerinde ortaya çıkan bütün kişiler yok edilmeli.*³⁴

Yanikian’ın kaleme almış olduğu bu mektubun her bir satırında, kin ve öfke karışımının izlerine rastlamak mümkündür. Özellikle, *Türk hükümetinin temsilcisi sıfatıyla dünyanın herhangi bir yerinde ortaya çıkan bütün kişiler yok edilmeli* cümlesi işleyeceği cinayetin adeta bir ön itirafıdır.

Diğer bir duruşma gününe geçmeden önce Nixon’un taziye mesajı ve naaşların nakli süreci hakkında da bir değerlendirmede bulunabiliriz. Nixon’un taziye mesajını incelediğimizde diğer yetkili isimlerden farklı olarak güvenlik sorunu ile ilgili de bir açıklamada bulunmuştur. Kaleme almış olduğu mesaj da şu şekildedir:

*Malumunuz olduğu veçhile, hükümetimiz, yabancı diplomatlara ve görevlilere karşı girişilen şiddet hareketlerini önlemek konusuyla çok yakından ilgilenmektedir ve Türk hükümeti dahil, diğer ülkelerin hükümetleriyle, Birleşmiş Milletler’de diğer kurumlarda yakın iş birliği yaparak, bu konudaki milletlerarası tedbirlerin koordine edilmesine çalışılmaktadır.*³⁵

Sunay da Nixon’un bu mesajına, Türk milletinin değerli iki isminin kaybından büyük üzüntü duyduğunu ve bu soruşturma sürecinin titizlikle yürütüleceğinden emin olduğuna dair temenniler içeren bir cevap vermiştir.³⁶ Bunun yanı sıra naaşların Ankara’ya nakli ile ilgili de titiz bir süreç takip edilmiştir. Öyle ki Mehmet Baydar’ın çok sevdiği köpeği Godo’nun da ayrı bir uçakla nakli gerçekleştirilmiştir.³⁷ Diplomatlarımızın naaşı ise 3 Şubat Cuma günü sabah saat 09.00’da Esenboğa Havalimanı’na ulaşmıştır. Tabii, öncesinde de Los Angeles Havalimanı’nda bir tören düzenlenmiştir. Törendeki yetkili isimler ise ABD Dışişleri Bakanlığı Özel Temsilcisi Armin H. Meyer ve Los Angeles Belediye Başkanı Sam Yorty’dır. Buradaki törenden sonra da naaşlar Boeing 707 model uçakla Ankara’ya gönderilmiştir.³⁸

Esenboğa’daki karşılama töreninde ise Dışişleri Bakanı Haluk Bayülgen, Amerikan Büyükelçisi William Handley, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri İsmail Erez, Amerikan Askeri Yardım Komitesi Başkanı ve yakınları yer almaktadır. Kortejin güzergahında ilk olarak CENTO Genel Merkezi vardı ki Mehmet Baydar daha önce burada görevde bulunmuştur. Merkezde düzenlenen törenden sonra da Dışişleri Bakanlığı önüne gelinmiş burada da bir karşılama yapılmıştır. Akabinde kortej Milli Müdafaa Caddesi ve Mustafa Kemal Paşa Bulvarı istikametini takip ederek Maltepe Cami’sine ulaşmıştır. Naaşları burada Genelkurmay Başkanı Orgeneral Faruk Gürler başta olmak üzere hatırı sayılır bir askeri birlik karşılamıştır. Buradaki saygı duruşu ve cenaze namazından sonra naaşlar Etimesgut Askeri Havalimanı’na nakledilmiştir.

Diplomatlarımızın naaşlarını taşıyan uçak saat 14.30 sularında Yeşilköy Askeri Havalimanı’na iniş yapmıştır. Burada gerçekleşen kısa bir saygı duruşundan sonra Zincirlikuyu Mezarlığı’na geçilmiştir. Törende yakınlarının yanı sıra İstanbul Valisi, Belediye Başkanı, Merkez Komutanı ve Garnizon Komutanı da yer almaktadır. Defin işlemleri tamamlandıktan sonra Yanikian’ın duruşma süreci çok yakından takip edilmiştir. Tabii, diplomatlarımızın değerli aile üyelerinin her biri için maaş bağlatılması da gündeme gelmiştir.³⁹ Hatta CHP Ordu Milletvekili Memduh Ekşi’nin sunmuş olduğu bu teklif 22 Ocak 1976’da yasa formunu alarak resmileştirilecektir.⁴⁰

Bu gelişmeler nezdinde Yanikian’ın ikinci duruşma tarihi de gelmiştir. Nitekim 13 Şubat’ta jüri önüne çıkarılarak beyanları dinlenmiştir. Duruşma sonucunda jüri üyelerinde oluşan ortak

³⁴ Milliyet Gazetesi, “Bir Mektup Daha”, 1 Şubat 1973, s. 9.

³⁵ Milliyet Gazetesi, “Nixon”, 1 Şubat 1973, s. 9.

³⁶ Sarı, a.g.m., s. 786.

³⁷ Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Köpeği De Geliyor”, 2 Şubat 1973, s. 1.

³⁸ Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Cenazeler Bugün Ankara’ya Geliyor”, 3 Şubat 1973, s. 1-9.

³⁹ Milliyet Gazetesi, “Maaş Teklifi”, 1 Şubat 1973, s.9.

⁴⁰ Sarı, a.g.m., s. 788.

izlenim onun ana fail olduğu yönündedir. Bu sebepten ötürü jüri üyeleri dosyayı bir üst düzey karar merci olan Kaliforniya Eyaleti Yüksek Mahkemesi’ne sevk etmişlerdir. Yanikian hemen ertesi gün tekrardan adaletin karşısına çıkmıştır. Tabii avukatı Minasyan, Santa Barbara barosundan bir avukat daha talep ettiği için mahkeme bu isteği değerlendirmeye alıp duruşmayı 20 Şubat’a erteleme kararı almıştır.

İddianame henüz tamamlanmadığı için ekstra çalışmalar hala devam etmektedir ki Yanikian’ın yazdığı eserler hem FBI tarafından hem de Santa Barbara Savcılığınca detaylı bir şekilde incelenmektedir. Özellikle Ermeni meselesi ile ilgili yazdığı kitap, savcı yardımcısının dikkatini oldukça çekmiştir. Bunun üzerine de Türk makamlarının görüşünü de öğrenmek için İngilizce kaleme alınmış Ermeni meselesi ile ilgili kitapların taraflarına ulaştırılmasını Los Angeles Başkonsolosluğu’ndan talep etmiştir.⁴¹

Bu istek üzerine yetkililer sadece Vatikan Büyükelçimiz Taha Carım’ın katılmış olduğu bir konferansa ait broşür ve birkaç yazılı metin gönderilebilmiştir.⁴² Bunun genel sebebi de o dönem içerisinde konu ile ilgili yazılan pek fazla eser olmamasından kaynaklanmaktadır. İşlemler bu şekilde devam ederken 20 Şubat günü bir başka duruşma daha başlamıştır. Tabii burada avukat sayısının arttığını da görmekteyiz ki Vazgen Minasyan’ın yanı sıra James T. Lindsay de duruşmada yer almaktadır. Bu duruşmada genel hususlar değerlendirildikten sonra tekrardan bir erteleme kararı alınmıştır. Yanikian ise 26 Şubat’ta tekrardan yargı önüne çıkmıştır.

Yanikian, bu seferki duruşmada jüri heyeti tarafından mevcut somut deliller neticesinde birinci dereceden ve kasten planlayarak adam öldürme suçu kaidesine göre yargılanmıştır. Tabii, soruşturmanın daha kapsamlı bir şekilde sürdürülmesi adına duruşma ileri bir tarihe ertelenmiştir. Bu sırada Yanikian için yardım komitesi kurularak en az ceza alması için çalışılmıştır. Komite, aynı zamanda yüksek bir miktarda bağış toplarken ünlü ceza avukatları ile görüşmeye başlamıştır. Bu isimlerden en dikkat çeken ise şüphesiz ki Percy Foreman’dır. Kendisi, Martin Luther King’in davasındaki tutumundan dolayı oldukça tanınan bir isimdir. Nitekim Luther’in faili olan James Earl Ray’in savunmasını gerçekleştirerek idam cezasından kurtarmıştır.⁴³

Yeni bir avukat seçimi gündemde oldukça konuşulurken bir sonraki davanın, jüri üyelerinin seçim süreci de başlamıştır. 29 Mayıs’ta gerçekleşen seçim sonucunda yedisi erkek, beşi kadın olmak üzere 12 isme karar kılınmıştır. 4 Haziran Pazartesi günü saat 13.30 sularında, Başsavcı David D. Minier, kaleme aldığı iddianameyi okuyarak Yanikian’ın bu cinayeti intikam hissiyle işlediğine ve her detayını daha önceden planladığına dikkat çekmiştir. İlk iki gün boyunca Yanikian’ın cinayet motivasyonu ile ilgili hususlar üzerinde durulmuştur. Kardeşinin intikamı ile ilgili bir şeyler anlatsa başsavcı bu etkeni oldukça geçersiz bulmuştur. Nitekim, iki erkek kardeşinin boğazının kesildiğini iddia ettiği 1895 yılında kendisi henüz 7 aylık bir bebektir zaten böyle bir hadiseye tanık olma ihtimali söz konusu değildir.⁴⁴

Bu iddianın çürütülmesinden sonra tanık ifadeleri alınmaya başlanmıştır. İlk etapta konsolosta çalışan isimler dinlenmiş akabinde olay yerindeki tanıkların sözlü ifadesine başvurulmuştur. Olay günü verandada domino oynayan bankacılardan başlanıp resepsiyon görevlisi Ruth’a kadar geniş çapta bir ifade alımı gerçekleştirilmiştir. İfadeler tekrardan dinlenirken olayın çarpıcı detayları da ortaya çıkmaya başlamıştır.

Özellikle, Security Pasific National Bank’ın müdürlerinden George Herman’ın şu sözleri olay anının acı gerçeklerini bir kez daha vurgular niteliktedir:

Yanikyan’ı, genç bir adamı odasına davet ederken gördüm, çok kısa bir süre sonra bir ses işittim. Sanki birisi duvara vuruyor gibiydi. Bundan sonra altı veya yedi el ateş edildi. Bunu birkaç el ateş daha izledi. Daha sonra Yanikyan ile otel muhafızının birlikte dışarı çıkışlarını izledim. Şerif Yardımcısı

⁴¹ a.g.m., s. 790-791.

⁴² Şimşir, a.g.e., s. 107-108.

⁴³ Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Yanikyan’a Ünlü Bir Avukat Tutuldu”, 18 Nisan 1973, s. 1-11.

⁴⁴ Şahin, a.g.e., s. 411.

*gelineceye kadar 20 dakika konuştular. Yanıkian, iki kişiyi vurduğunu anlatıyor ve vurduğu kimselerin, Yanıkian ailesinin yedi ferdini öldürdüklerini söylüyordu.*⁴⁵

Buna benzer gelişmeler hem 13 Haziran günü gerçekleşen duruşmada hem de 20 Haziran’daki duruşmada da yaşanmıştır. Yanıkian’ın avukatları sürekli 1915 olaylarını öne sürerek cezai indirim alma fırsatını yakalamaya çalışsa da bu girişimde pek başarılı olamamışlardır. Hatta bu uzun sürecin sonunda Yanıkian, cinayeti kasten ve planlayarak gerçekleştirdiğini itiraf etmek durumunda kalmıştır. Cinayetin detaylarını anlattıktan sonra birdenbire: *Ben iki kişiyi öldürmedim. Sadece dünya üzerinden iki kötüyü temizledim*⁴⁶ şeklinde bir cümle kurmuştur. Ayrıca buna benzer bir cümleyi yine Los Angeles Polis Departmanı’nda ifadesi alınırken de dile getirmiştir. Cinayet planını anlatırken en dikkat çeken detaylardan bir tanesi de otele gitmeden önce saçlarını kestirdiğini, sebebi sorulduğunda ise otelin uzun saçlı bireyleri almadığını ve konuda risk almamak adına saçını kestirdiğini ifade etmiştir.⁴⁷

Bir sonraki duruşmalarda da Yanıkian’ın akıbeti şekillenmeye başlamıştır. İlk olarak 2 Temmuz günü gerçekleşen duruşmada artık birinci derece ana fail sıfatı ile hitap edilmiştir. Tabii, bunun sonucunda çeşitli örgüt üyelerinden birkaç kişi jüri üyelerine tehdit telefonları açarak: *Yanlıştır karar verdiniz. Hakkınızdan geleceğiz.*⁴⁸ şeklinde söylemlerde bulunmuşlardır. Tüm bu olumsuz durumlara rağmen Santa Barbara Mahkemesi, 20 Temmuz günü nihai kararını açıklamıştır. Soruşturma sürecinde elde edilen tüm somut ve maddi deliller neticesinde Yanıkian’ın suçunun sabit olduğu gerekçesiyle, Yanıkian canavarca hisse, kasten ve planlayarak adam öldürme suçundan müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır.⁴⁹

İlginç olan diğer bir önemli husus ise Kaliforniya Eyalet Kanunları çerçevesinde, Yanıkian cezai süresinden 7 yıl geçtikten sonra beraat etmek için başvuru yapabilmesidir.⁵⁰ Tabii bu karara oldukça kızan bazı Ermeni grupları Yanıkian’ı esir olarak görmüş ve onun kurtarılması için çeşitli kampanyalar ve örgütsel yapılanmalar kurmuşlardır. Bunlardan en dikkat çekeni ise Esir Yanıkian Komandoları adlı terör örgütüdür. Kuruluşundan kısa bir süre sonra Washington Türk Büyükelçiliği’ni hedef alacağını belirten çeşitli tehdit içeren saldırgan tutumlar içerisine girmeye de başlamışlardır. Üstelik okudukları bildirgelerde Türkiye Cumhuriyeti’ne savaş ilan etmişlerdir.⁵¹ Bu tarz olaylar sonrasında, örgüt amacına kısmen ulaşır ve Yanıkian’a 8 aylık bir cezai indirim uygulanmasına karar verilmiştir.

Tabii, bu durum kabul edilemez olsa da yapılan tüm itirazlara rağmen karar değiştirilmemiştir.⁵² Bu süreçten bir süre sonra sağlık durumu öne sürülerek düşkünler yurduna yerleştirilmiştir. Bu durumu fırsat bilen Ermeni grupları tahliye taleplerini sık sık yenilemişlerdir. Hatta normal tahliye gününden önce yani 30 Mart 1985’te işlemlerin gerçekleşmesi gerekirken ilerleyen sağlık problemlerinden ötürü 1984 yılının şubat ayında serbest kalmıştır.⁵³ Kısa bir sonra, 26 Şubat’ta son kez sağ kulağının çınlamasını duyarak ölmüştür. Ölümünden sonra avukatları, basına çeşitli demeçler vermişlerdir. Hatta avukatı Harry Umman, Yanıkian’ın ölmeden önce son sözünün: *Mutluyum halkım için yaptım.* şeklinde olduğunu dile getirmiştir.⁵⁴

Sonuç

Genel tabloya baktığımızda Biltmore’daki silah seslerinin uzun bir dönem boyunca duyulduğunu görmemiz mümkündür. Bunun başlıca sebeplerinden birisi de suikastı yaşı itibarıyla

⁴⁵ Milliyet Gazetesi, “Yanıkian Davasında Bir Tanık Ona Yakın Silah Sesi Duydum Dedi”, 8 Haziran 1973, s. 9.

⁴⁶ The Fresno Bee, “I Did Not Kill... I Destroyed Evil”, 21 June 1973, p. C-33.

⁴⁷ a.g.g., p. C-33.

⁴⁸ Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Yanıkian’ı Yargılayan Jüri Tehdit Ediliyor”, 10 Temmuz 1973, s. 3.

⁴⁹ Federal Bureau Investigation, Annual Report 1973, 14 December 1973, p.37.

⁵⁰ Milliyet Gazetesi, “Yanıkian Müebbet Hapse Mahkûm Oldu”, 22 Temmuz 1973, s. 1-9.

⁵¹ The Capital Journal, “Turk Embassy In Washington Threatened”, 27 October 1973, p. 9.

⁵² Milliyet Gazetesi, “ABD’de İki Diplomatomızı Şehit Eden Yanıkian’ın Cezasından 8 Ay İndirildi”, 5 Haziran 1981, s. 5.

⁵³ The Sacramento Bee, “Release Of Armenian Who Killed Turkish Envoys Draws Protest”, 19 February 1984, p. A-25.

⁵⁴ Auburn Journal, “Armenian Assassin Die”, 29 February 1984, p. A-6.

zar zor yürüyen bir şahsın kusursuza yakın bir plan yaparak gerçekleştirmesidir. Gourgen Yanikian’ın genel profiline baktığımızda ilginç bir fail portresi ile karşılaşmamız söz konusudur. Nitekim, ilk etapta dışarıdan çıplak bir gözle bakıldığında belirli bir yaşa gelmiş, eşi bakıma muhtaç ve sürekli onunla ilgilenen bir birey izlenimi vermektedir. Fakat olay ekseninden baktığımızda karşımızda sadece bir fail değil aynı zamanda bir pedofili de durmaktadır.

Çevresine sürekli bir genç kız evlat edinmek istediğini söylese de aslında bu isteği farklı eğilimlerinden kaynaklanmaktadır.⁵⁵ Hatta genç kızları evine çağırıp uygunsuz emellerini gerçekleştirmek için çeşitli tekliflerde bulunduğu ve kızlar da bunu kabul etmediği için evden kovduğu ile ilgili ayrıntılı bilgiler yine soruşturma raporlarında yer almaktadır.⁵⁶ Tabii, çocuklara yönelik bu uygunsuz davranışlarından dolayı 19 Ağustos 1970’de tutuklansa da belirli bir yaşta olduğundan dolayı Yargıç Joseph Lodge, 100.000 dolar kefaletle serbest bırakılmasına karar vermiştir.⁵⁷ Serbest kaldıktan sonra da bu tarz uygunsuz eylemlerine devam etmiştir. Hatta onu tanıyanlar, pornografik içerikli mekanlara gittiğini de dedektiflere anlatmıştır.⁵⁸

Bunun yanı sıra diğer bir ilginç takıntısı ise belirli lokasyonlarda saatlerce hiçbir şey demeden oturup insanları gözetlemesidir. FBI’a yazılı ifade veren tanıklardan bazıları onu bir bowling salonunda bazen de bir yüzme havuzunun kenarında gördüklerini dile getirmişlerdir.⁵⁹ Kötü bir satranç oyuncusu olmasına rağmen evinin önüne oyuncu aradığına dair ilanlar da asmaktadır.⁶⁰

Bu ve buna benzer durumlar üzerinde durduğumuzda Yanikian’ın kişilik bozukluğu yaşadığını ifade edebiliriz. Nitekim, evde Nixon ile konuşur gibi saygın bir şekilde manifestosunu yazarken ayrı bir kişilik, dışarıda herhangi bir konumda kadınlarla kurmaya çalıştığı temasta bambaşka bir kimlik taşımaktadır. Suikast günü diplomatlarımızla konuşana kadar da saygın bir beyefendi izlenimi vermiştir. Suikasttan iki gün önce de gittiği bir restoranda çalışan kadına elindeki yüzüğü göstererek evinde düzenleyeceği partiye çağırıştır.⁶¹

Diğer bir taraftan, İran demiryolu hattının inşa edilme sürecinde mühendis olarak görev alan Yanikian’ın yıllar sonra ABD’ye taşınıp burada gayrimenkulle ve tiyatroyla ilgilenmesi akabinde işleri kötüye gittiğinde hırsızlık girişimlerinde bulunması da oldukça ilginçtir. Hırsızlık sürecini biraz irdelememiz gerekirse, 2 Haziran 1969’da Safeway Stores’da gerçekleştirdiği eylem üzerinde durabiliriz. Öğlen saatlerinde girdiği mağazadan cebine bir film rulosu ekleyerek çıkmak istemiştir. Fakat görevli kendisini durdurarak ekiplere haber vermiştir.⁶² Temmuz ayında çıktığı mahkemede hakkındaki suçlamaları ısrarla reddederek beraatini istemiştir.

Mahkeme üyeleri de Yanikian’ı 35 dolarlık bir ceza karşılığında serbest bırakmıştır.⁶³ Tabii, ilerleyen süreçlerde komşuları ile de ilişkileri bozulmaya başlayacaktır. Bunun en dikkat çeken nedenlerinden bir tanesi, eserlerinde ve söyleşilerinde dini unsurlara ve kimliklere hakaret etmesi olmuştur. Örneğin, “Our Messiah” adlı eserinde Hz. İsa ile ilgili çok uygunsuz tanımlamalarda bulunmuştur.⁶⁴ Bu tarz tavırlarından dolayı da komşuları onunla konuşmamaya başlamıştır.

Hal ve hareketlerinin garip olduğu kadar kaleme aldığı eserler de oldukça ilginçtir. Özellikle Ermeni meselesi ile ilgili kaleme aldığı manifestoları dikkat çekmektedir. Bu manifestoları çoğaltarak dönemin yetkili isimlerine de göndermiştir. Halkının gözünde bir kahraman olmak ve

⁵⁵ Şahin, a.g.e., s. 276-277.

⁵⁶ Santa Barbara Police Department, Case Sheet, Classification (Annoying/ Molesting Children), California, Santa Barbara, p. 210.

⁵⁷ Santa Barbara Police Department, Arrest Report, p. 214

⁵⁸ Federal Bureau Of Investigation, Interviews Of Associates Of Gourgen Yanikian At Santa Barbara, California, (LA-185-13), p. 328.

⁵⁹ Şahin, a.g.e., s. 279-280.

⁶⁰ Federal Bureau Of Investigation, Neighborhood Investigation Conducted In Areas Of Santa Barbara, California, In Which Gourgen Yanikian Previously Resided, (LA 185-13), p. 266.

⁶¹ a.g.e., s.285-286.

⁶² Santa Barbara Police Department, Arrest Report, California, Santa Barbara, p. 208.

⁶³ Santa Barbara Police Department, Follow- Up Report, California, Santa Barbara, p. 209.

⁶⁴ Interviews Of Associates Of Gourgen Yanikian At Santa Barbara, California, p. 342.

uyuyan Ermenileri büyük direnişe uyandırmak isteyen Yanikian, gazetede yer alan fotoğrafını gördüğünde bu amacına ulaştığını düşünmüştür. Tabii, aradan geçen iki yılda fotoğrafı ve manifestoları sadece gazetelerde sınırlanmamış aksine Beyrut’a kadar ulaşmıştır. Buradaki bir grup Yanikian’a olan borçlarını, yaptıkları eylemlerle ödeyeceklerini dile getirerek Yanikian’ı modern terörizmin babası olarak adlandırmışlardır.⁶⁵

Örgüt liderleri de Yanikian’ı oldukça benimsemişlerdir ki bunun en gözle görülür örneği de Los Angeles Başkonsolosumuz Kemal Arıkan’ın faillerinden biri olan Harry M. Sassounian’dır. Kendisi Yanikian’a oldukça hayrandır. Hatta Kemal Arıkan’ın, Yanikian’ın erken tahliyesinin gerçekleşmemesi için bir mektup yazdığını haber alır almaz başkonsolosumuzu defalarca arayıp tehdit etmiştir.* Üstelik evine molotof kokteyli saldırılar da düzenlemişlerdir.⁶⁶ Kısa bir süre sonra da tarihler 28 Ocak 1982’yi gösterdiğinde suikast girişiminde bulunacaklardır. Diplomatlarımıza yönelik saldırıların zeminini doğrudan Yanikian hazırlamış gibi gözüktse de o sadece ideolojiyi besleyen bir damar görevi görmektedir. Örgütler taze kan aradıkları için Yanikian’ın etkisi de 1980’li yılların ortalarına doğru etkisini kaybetmeye başlayacaktır. Nitekim, ASALA’nın 7 Ağustos 1983’te Orly Havalimanı’na yönelik gerçekleştirdiği bombalı eylem sonucunda, örgüt finansal desteklerini büyük bir ivmeyle kaybetme sürecine girerken, örgüt üyeleri arasında da ciddi problemler ortaya çıkmaya başlamıştır.

Bu zamana kadar fikir ve eylem özgürlüğünü öne sürerek bu tarz girişimlere sesini pek çıkarmayan ilgili yetkililer ise kendi milli kimliklerine yönelik bir saldırı söz konusu olduğunda bu örgütler üzerindeki desteğini çekmeye başlamıştır. ASALA’da bu süreçten etkilenen örgütlerden bir tanesidir. Hem iç çekişmeler hem de dış baskıdan ötürü ittifak arayışına girmişlerdir. Nitekim, 1980 yılından itibaren PKK ile hali hazırda bir yakınlıkları olsa da 1987 yılında bunu resmileştirmişlerdir. Tabii, bu süreçten itibaren ideoloji damarlarının sınırlarını PKK belirlemiştir. Sonuç itibarıyla genel tabloya baktığımızda Biltmore suikastının, günümüz modern terör dalgasının oluşumunda önemli bir kırılma noktası olduğuna dair bir sonuca ulaşabiliriz ki mevcut olay eksenini de bu tezimizi destekler niteliktedir. Ayrıca belirtmemiz gerekirse Ermeni ideolojisinin damar ağının şekillenmesi de bu suikasttan sonra ciddi bir ivmeyle devam etmiştir. Bu ağı besleyen sadece fikirler ve eylemler mi? Yoksa dökülen kanlar mı? Günümüz araştırmalarında da bu sorunun olası cevapları üzerine çeşitli kanaatler bildirilmiştir. Bu çalışma da mevcut kanaatlerin sınırlarını genişletmeye, fail ve olay ilişkisini detaylı bir şekilde ortaya koyma amacıyla kaleme alınmıştır.

KAYNAKÇA

ABD Merkez İstihbarat Teşkilatı Rapor

Central Intelligence Agency, Global Terrorism: The Justice Commandos of the Armenian Genocide, September 1984, p. 2.

Federal Büro Yıllık Rapor

Federal Bureau Investigation, Annual Report 1973, 14 December 1973, p. 37.

Federal Büro Soruşturma Raporları

Interviews Of Associates Of Gourgen Yanikian At Santa Barbara, California, p. 342.

Federal Bureau Of Investigation, Interviews Of Associates Of Gourgen Yanikian At Santa Barbara, California, (LA-185-13), p. 328.

Federal Bureau Of Investigation, Neighborhood Investigation Conducted In Areas Of Santa Barbara, California, In Which Gourgen Yanikian Previously Resided, (LA 185-13), p. 266.

RAPP, Ferd J., Protection Of Foreign Officials-Murder-Subversive, United States Department Of Justice Federal Bureau Of Investigation, Los Angeles, California, p. 1-2.

⁶⁵ Central Intelligence Agency, Global Terrorism: The Justice Commandos of the Armenian Genocide, September 1984, p.2.

* Kemal Arıkan tarafından yazılan ilgili mektuba Ek-5’de yer verilmiştir.

⁶⁶ Gunn, a.g.t., s.225.

Santa Barbara County Sheriff’s Crime Reports, Continuation Form, California, Santa Barbara, p. 15.

Santa Barbara County Sheriff’s Crime Reports, Continuation Form, California, Santa Barbara, p. 14.

Santa Barbara Police Department, Case Sheet, Classification (Annoying/ Molesting Children), California, Santa Barbara, p. 210.

Santa Barbara Police Department, Arrest Report, p. 214

Santa Barbara Police Department, Arrest Report, California, Santa Barbara, p. 208.

Santa Barbara Police Department, Follow- Up Report, California, Santa Barbara, p. 209.

Gazeteler

Hürriyet Gazetesi, Zeynep Avcı, “FBI Tahkikatı Derinleşiyor: Olay, Seri Cinayetlerin Başlangıcı mı?”, 30 Ocak 1973, s. 1.

Sabah Gazetesi, “Dışişleri Bakanlığı Yurt Dışındaki Memurlarımızın Tecavüzlere Karşı Tedbirli Bulunmaları İstedi”, 30 Ocak 1973, s. 1.

Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Ermeni Patriği Cinayeti Şiddetle Takbih Etti”, 30 Ocak 1973, s. 1-9.

Milliyet Gazetesi, “FBI Susuyor”, 30 Ocak 1973, s. 9.

Milliyet Gazetesi, “Bayan Baydar”, 31 Ocak 1973, s. 9.

Milliyet Gazetesi, “Olca’yda İlgisizlik Var Dedi”, 31 Ocak 1973, s. 9.

Milliyet Gazetesi, “Mahkemeye Sevk Ediliyor”, 31 Ocak 1973, s. 9.

Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Yanıkyan Ben Masumum Dedi”, 1 Şubat 1973, s. 1-9.

Milliyet Gazetesi, “Bir Mektup Daha”, 1 Şubat 1973, s. 9.

Milliyet Gazetesi, “Nixon”, 1 Şubat 1973, s. 9.

Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Köpeği De Geliyor”, 2 Şubat 1973, s. 1.

Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Cenazeler Bugün Ankara’ya Geliyor”, 3 Şubat 1973, s. 1-9.

Milliyet Gazetesi, “Maaş Teklifi”, 1 Şubat 1973, s. 9.

Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Yanıkyan’a Ünlü Bir Avukat Tutuldu”, 18 Nisan 1973, s. 1-11.

Milliyet Gazetesi, “Yanıkyan Davasında Bir Tanık Ona Yakın Silah Sesi Duydum Dedi”, 8 Haziran 1973, s. 9.

Milliyet Gazetesi, Refik Erduran, “Yanıkyan’ı Yargılayan Jüri Tehdit Ediliyor”, 10 Temmuz 1973, s. 3.

Milliyet Gazetesi, “Yanıkyan Müebbet Hapse Mahkûm Oldu”, 22 Temmuz 1973, s. 1-9.

Milliyet Gazetesi, “ABD’de İki Diplomatomuzu Şehit Eden Yanıkyan’ın Cezasından 8 Ay İndirildi”, 5 Haziran 1981, s. 5.

Auburn Journal, “Armenian Assassin Die”, 29 February 1984, p. A-6.

The Capital Journal, “Turk Embassy In Washington Threatened”, 27 October 1973, p. 9.

The Fresno Bee, “I Did Not Kill... I Destroyed Evil”, 21 June 1973, p. C-33.

The Sacramento Bee, “Release Of Armenian Who Killed Turkish Envoys Draws Protest”, 19 February 1984, p. A-25.

Kitaplar

AKTAŞ, Necati, vd., Ermeni Komiteleri (1891-1895), T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Ankara 2001.

DASNABEDİAN, Hratch, History Of The Armenian Revolutionary Federation Dasnaktsutiun 1890-1924, Oemme Edizioni, İtalya 1989.

ŞAHİN, Haluk, Unutulmuş Bir Suikastın Anatomisi, Destek Yayınları, İstanbul 2016.

ŞİMŞİR, Bilal, Şehit Diplomatlarımız (1973-1994), Bilgi Yayınevi, Ankara 2015.

Makaleler

GUNN, Christopher, “Cinayetin Cezasız Kalması: Soghomon Tehlirian, ASALA ve Adalet Komandoları, 1921–1984“, Ermeni Araştırmaları Dergisi, sy. 42, (2012), s. 125-146.

SARI, Mustafa, “Üçüncü Dönem Ermeni Terörünün İlk Eylemi: Santa Barbara Suikastı”, II. Uluslararası Türk-Ermeni İlişkileri ve Büyük Güçler Sempozyumu, 06-08 Mayıs 2015, c.I, Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü, Erzurum 2016, s.780.

YAVUZ, Fikretin, “Ermeni Kimliği’nin İnşasında Bir Patrik Portresi: Mıgırdıç Kırımyan”, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Akademik İncelemeler Dergisi, c. II / sy. 1, (2007), s. 257-289.

Tez

GUNN, Christopher, “Secret Armies and Revolutionary Federations: The Rise and Fall of Armenian Political Violence, 1973-1993”, Florida State University, College Of Arts And Sciences, Florida 2014, Doktora Tezi.

İnternet Kaynağı

ALTAY, Fatih Mahmut, “1973 Biltmore Otelinde Cinayeti”, Tabii TV, 28 Ağustos 2023.

Fotoğraflar

Hürriyet Gazetesi, 29 Ocak 1973.

Golata Sun, 8 June 1973.

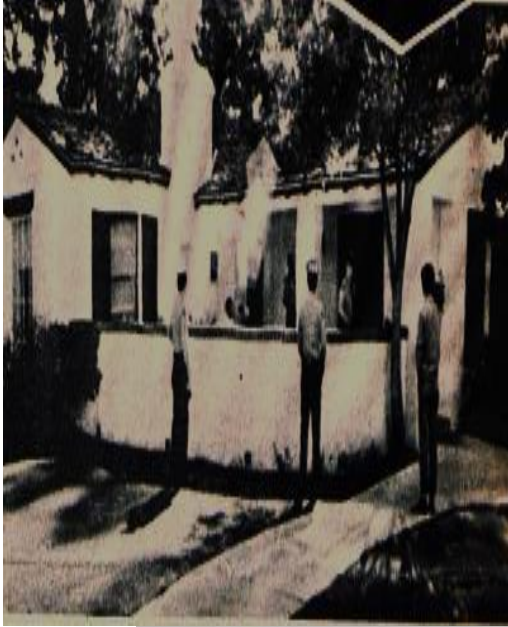
Milliyet Gazetesi, 30 Ocak 1973.

New-Press, 8 October 1970.

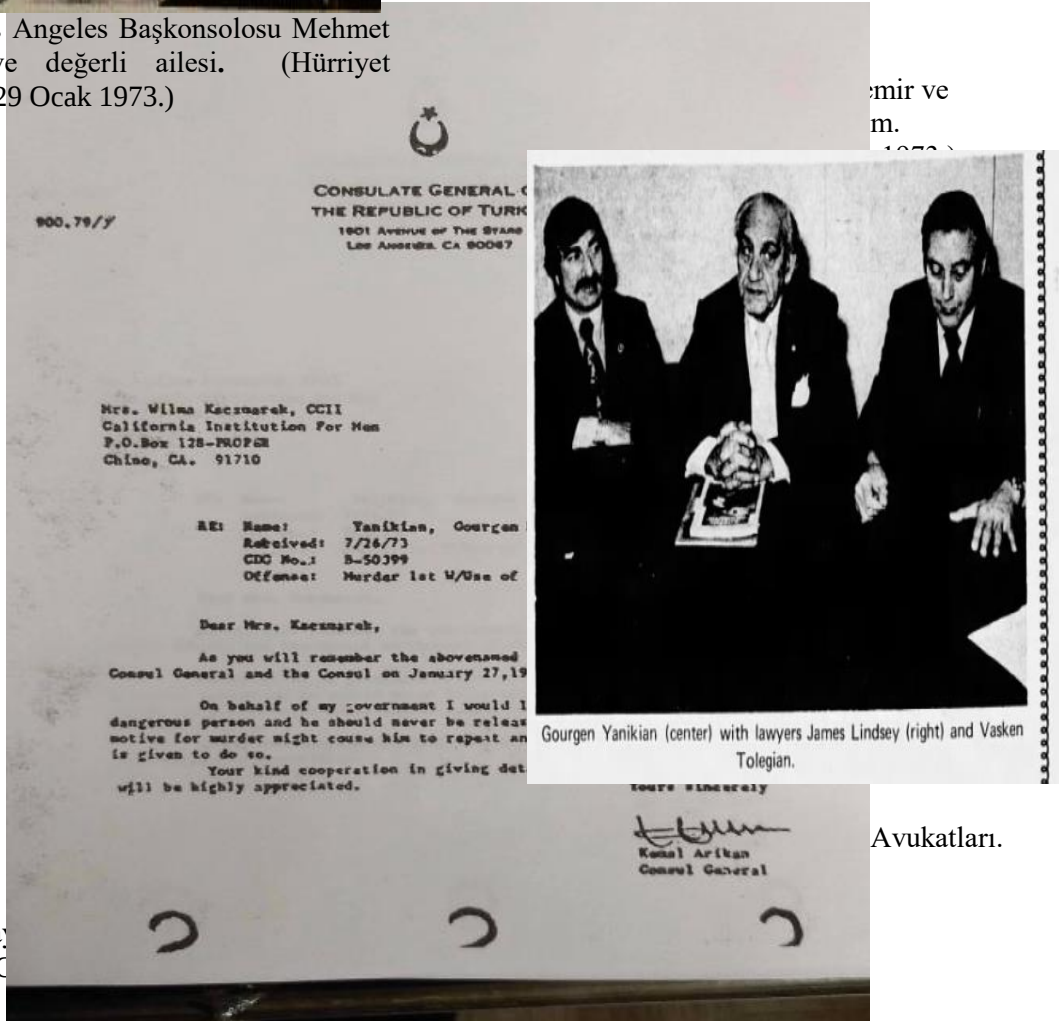
Santa Barbara Independent, Nick Welsh, 31 October 2019.

Ekler

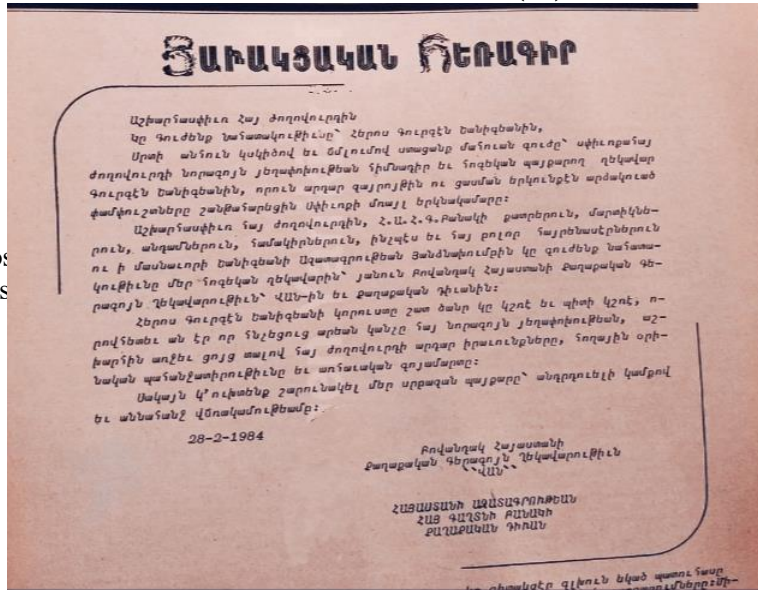

Ek-1: Los Angeles Başkonsolosu Mehmet Baydar ve değerli ailesi. (Hürriyet Gazetesi, 29 Ocak 1973.)

Ek-3: Olay
(Milliyet C

Ek-5: Los Angeles
adına Mrs

serbest bırakılmaması

ırajık cinayeti tekrarılamasına neden olabılır. Genişme hakkında ayrıntılı bilgi verme konusundaki nazik iş birliğiniz çok takdir edilecektir.

Saygılarımla,
Kemal Arıkan
Başkonsolos

Ek-6: ASALA Terör Örgütü'nün, Gourgen Yanikian'ın ölümü ile ilgili yayınladığı bildirmede geçen ifadeler şu şekildedir:

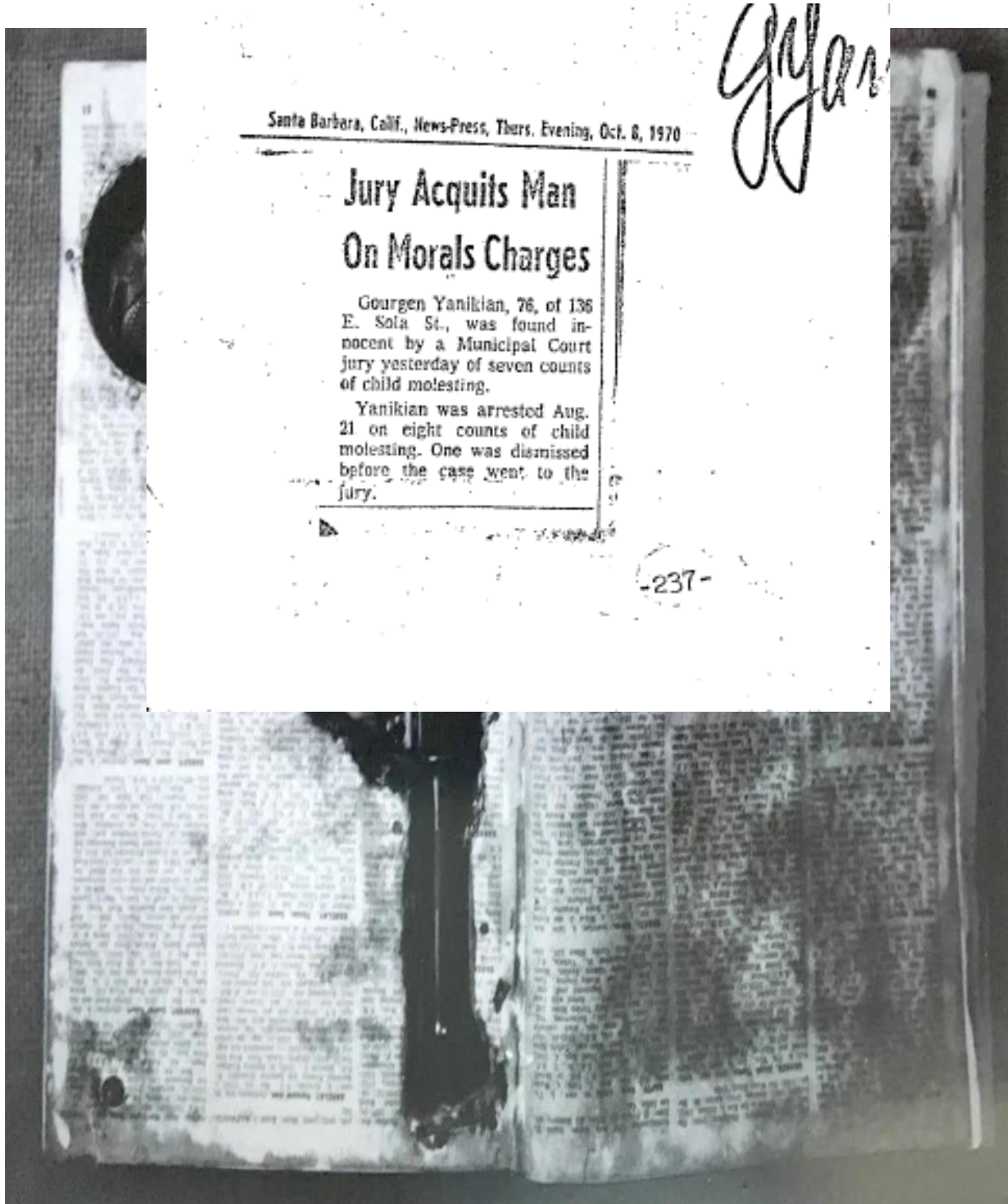
Diasporadaki Ermeni halkına Kahraman Gurgen Yanikian'ın şehadetini duyuruyoruz, diaspora Ermeni halkının son devriminin lideri, kurucusu, haklı öfkesi ve hiddeti diasporanın kasvetli gökyüzünde gürleyen kurşunlar olan Gourgen Yanikian'ın ölüm haberini sınırsız bir üzüntü ve ıstırapla aldık. Dünyanın dört bir yanındaki Ermeni halkına, Ermeni Devrimci Federasyonu kadrolarına, savaşçılarına, yurtseverlerine, üyelerine, destekçilerine, tüm Ermenilere ve özellikle de Yanikian Kurtuluş Komitesi'ne, ruhani liderimizin şehadetini Tüm Ermenistan'ın Yüksek Siyasi Liderliği uğruna ilan ediyoruz: VAN ve Siyasi Konsey.

Kahraman Gourgen Yanikian kaybı ağırdır ve ağır olmaya devam edecektir, zira kendisi Ermeni modern devriminin kan çağrısını yapan, Ermeni halkının adil haklarını, toprak üzerindeki meşru taleplerini ve varoluş için ebedi mücadelesini dünyaya gösteren kişiydi. Ancak, kutsal mücadelemizi sarsılmaz bir irade ve kararlılıkla sürdüreceğimize söz veriyoruz.

28-2-1984
Tüm Ermenistan'ın Yüksek Siyasi
Liderliği Van
Ermenistan'ın Kurtuluşu İçin
Ermeni Cizli Askari Siyasi Konseyi

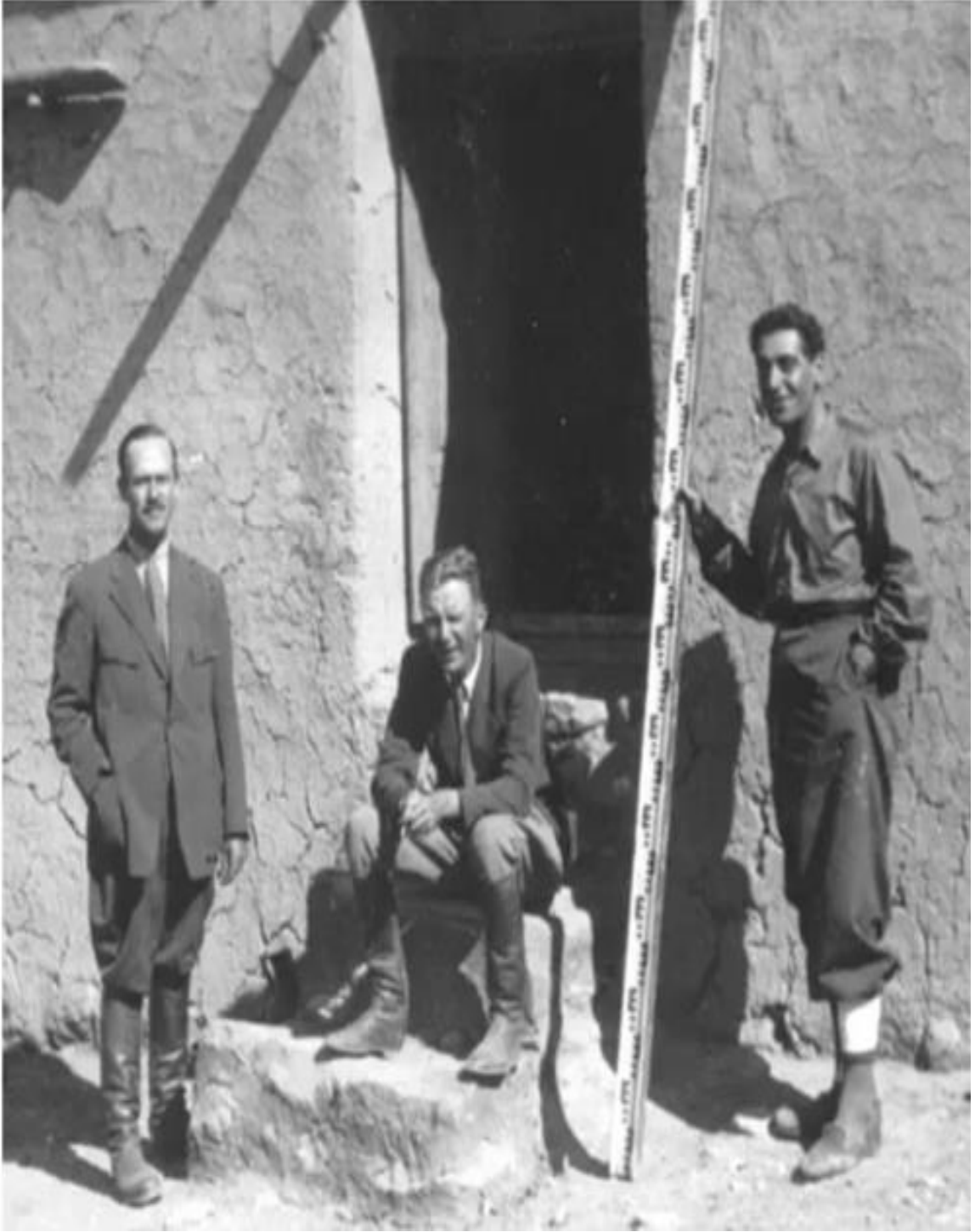
Ek-7: Gourgen Yanikian’ın serbest bırakılması için toplanan Ermeni gruplar.
(The Article From, Los Angeles Times, 29 July 1981.)

Ek-8: David Minier tarafından fotoğrafı çekilen suç aleti.
(Santa Barbara Independent, Nick Welsh, 31 October
2019.)

Ek-9: İstismar Suçundan Tutuklanan Gourgen Yanikian’ın Beraat Haberinin Basına Yansıması:

Santa Barbara, Kaliforniya, News-Press,
Perşembe. Akşam,
8 Ekim 1970
Jüri Adamı Beraat Ettirdi
Ahlaki Suçlamalar Üzerine
136 E. Sola St. adresinde ikamet eden 76
yaşındaki Gourgen Yanikian, dün Belediye
Mahkemesi jürisi tarafından yedi çocuk tacizi
suçundan suçsuz bulundu. Yanikian 21
Ağustos'ta sekiz çocuk tacizi suçlamasıyla
tutuklanmıştı. Dava jüriye gitmeden önce bir
tanesi reddedilmişti.

Ek-10: Gourgen Yanikian’ın, İran’da çekilmiş bir fotoğrafı, o dönem demiryolu inşaatında çalışan bir mühendistir.

ÇELEBİ, G. H. (2025), Biltmore’da Kanlı Randevu: Mehmet Baydar Ve Bahadır Demir Suikastı,
AUSBD, 2025, 8(15): 27-48